

BART LSAUVY

Inclusieve kraamzorg

Sinds 2017 kunnen alle nieuwe mama's van Groot-Leuven een beroep doen op de professioneel opgeleide kraamverzorgenden van Zorg Leuven. Met de oprichting van de nieuwe organisatie Zorg Leuven ontstond de opportuniteit om met kraamzorg een mooie synergie te laten groeien met de diensten voor kinderopvang die door de stad Leuven in Zorg Leuven werden ondergebracht. Bovendien biedt Zorg Leuven op die manier zorg voor de jongste generatie in het zorgcontinuüm.

Uiteraard werd de introductie van kraamzorg als nieuwe dienstverlening grondig voorbereid. In de eerste plaats was er een bevraging bij de medewerkers. Doordat veel medewerkers interesse toonden om te werken in de kraamzorg, werden elf kraamverzorgenden geselecteerd. Ze worden deels tewerkgesteld in de kraamzorg en deels in de gezinszorg, wat zorgt voor de nodige afwisseling op het werkveld, een meerwaarde voor de medewerkers. 'In de morgen werk je bij een pasgeboren baby, in

de namiddag verzorg je iemand van negentig, dat wil zeggen dat je op één dag iemand verwelkomt in het leven en iemand de laatste zorgen verstrekt die thuis mogelijk zijn. Boeiend, toch!' zegt kraamverzorgende Els Dehopere. Omdat de kwaliteit van de zorg staat of valt met de medewerkers die de zorg aanbieden, begon Zorg Leuven een samenwerking met De Bakermat, het expertisecentrum kraamzorg in de Leuvense regio. De elf geselecteerden volgden er een opleiding tot professionele kraamverzorgenden en daar-

naast werden er twee maatschappelijk werkers opgeleid tot referentiepersonen kraamzorg. Op die manier haalde Zorg Leuven de nodige kennis in huis over de zorg voor moeder en baby, de zwangerschap, bevalling en kraamperiode, de rol van de diverse zorgpartners hierbij, de specifieke rol van een kraamverzorgende en de relatie tot de vroedvrouw of de huisarts. Omdat Zorg Leuven ook de meer kwetsbare gezinnen en multiprobleemgezinnen wil aantrekken, werd bij elk aspect van de opleiding nog specifiek aandacht ge-

Bij elk aanvraag voor kraamzorg gaat de maatschappelijk werker op huisbezoek, om zich een beeld te vormen van het gezin, de leefsituatie en de verwachtingen.

geven aan het omgaan met deze doelgroepen. Om de theorie onder de knie te krijgen, was het belangrijk om de kraamverzorgenden stage te laten lopen. Daarvoor konden ze een beroep doen op de expertise en ervaring van de kraamverzorgenden van de collega-kraamzorgdiensten Landelijke Thuiszorg, Familiehulp en Solidariteit voor het Gezin. Hierna gingen de kraamverzorgenden nog een halve dag mee met een vroedvrouw van De Bakermat om zo ook in de praktijk de eigenheid van de rol van de vroedvrouw ten opzichte van de kraamverzorgende te ondervinden.

Ondersteuning in het werkveld

Sinds de opstart hebben de kraamverzorgenden al ruime ervaring opgedaan in het werkveld. Toch blijft Zorg Leuven inzetten op het ondersteunen en begeleiden van de medewerkers. Daarom komen alle kraamverzorgenden om de twee maand samen voor een begeleid intervisiemoment. 'We zitten dan een hele namiddag samen met onze kraamverzorgenden en een vroedvrouw van De Bakermat,' vertelt Marthe Kempnaers, maatschappelijk werker kraamzorg. 'Deze vroedvrouw beantwoordt de vragen die onze kraamverzorgenden op voorhand hebben gestuurd. Daarnaast geeft ze uitleg over een actueel thema: hechtingsstoornissen, wiegendood, sprongetjes ... Wanneer alle vragen gesteld zijn, doen we een rondje onder de kraamverzorgenden, waarin ze de lopende kraamzorg bespreken. Tijdens deze bespreking leren ze van elkaar en geven ze elkaar tips over hoe ze bepaalde situaties kunnen aanpakken.' Naast deze intervisies zijn er ook bijscholingen.

Maatschappelijke tendensen

In de ziekenhuizen bestaat de tendens naar een steeds kortere ligduur, ook bij de materniteiten. Hierdoor zal de vraag

naar kraamzorg de volgende jaren alleen maar toenemen. Daarom ging op 1 juli 2016 de pilot KIK – Kort in de Kraamkliniek – van start in de Leuvense regio in opdracht van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Het KIK-project is een samenwerking tussen UZ Leuven, Heilig Hart Leuven, vroedvrouwen en kraamzorgorganisaties. Ook de kraamzorg van Zorg Leuven kon aansluiten, omdat ze voldoet aan de kwaliteitscriteria: werken met opgeleide kraamverzorgenden, kraamzorg kunnen bieden op dag drie, vier en vijf na de bevalling, zeven dagen op zeven dienstverlenen en de kraamverzorgenden regelmatig bijscholen. Het aanbieden van een nieuwe dienstverlening is het ontdekken van een nieuw zorgnetwerk. Zorg Leuven ontwikkelde een brochure en enkele gadgets ter ondersteuning van de bekendmaking. De brochures verstuurdde ze naar wijkgezondheidscentra, ziekenfondsen, artsen, kinesitherapeuten... Daarnaast lichtte Zorg Leuven de dienstverlening en werking verder toe aan onder andere UZ Leuven, Kind en gezin, Huis van het Kind en aan de betrokken dienstverleners in de Parelwerking. Op deze manier hebben ze zich geprofileerd als kraamzorgdienst waar alle gezinnen van Groot-Leuven terecht kunnen, maar met bijzondere aandacht voor de maatschappelijk meest kwetsbare gezinnen.

Kwetsbare gezinnen

In Leuven wordt een op de vijf kinderen geboren in kansarmoede. Voor Herwig Beckers, voorzitter van Zorg Leuven, is het de taak van een zorgbedrijf om met de kraamzorg de maatschappelijk meest kwetsbare gezinnen te bereiken en vast te houden.

De kraamzorgperiode is een mooie, maar ook heel ingrijpende periode. De zorg voor de nieuwe baby, het huishouden, de zorg voor de broertjes en zusjes

en het bezoek vergen van alle nieuwe ouders een aanpassing, waarbij ze op zoek moeten naar een nieuw evenwicht. Voor kwetsbare gezinnen is het nog complexer. Factoren zoals het ontbreken van een sociaal netwerk, een laag inkomen of slechte huisvesting verhogen de druk op de kersverse ouders. Door integrale en vraaggerichte kraamzorg aan te bieden hoopt Zorg Leuven de draagkracht van de kwetsbare gezinnen te versterken. Hierbij vertrekken ze altijd van de vragen en behoeften van het gezin zelf. Bij elke aanvraag voor kraamzorg gaat de maatschappelijk werker op huisbezoek. Zo kan hij of zij zich een beeld vormen van het gezin, de leefsituatie en de verwachtingen. Daarnaast biedt het huisbezoek de mogelijkheid om samen te kijken of het gezin naast kraamzorg nog andere ondersteuning nodig heeft. Tijdens dit eerste gesprek zal de maatschappelijk werker ook de cliëntbijdrage met het gezin bespreken. Als het gezin door omstandigheden niet in staat is deze bijdrage te betalen, werkt Zorg Leuven met een prijsafwijking op basis van de sociale en financiële situatie. Zo wordt kraamzorg toegankelijk voor alle gezinnen. Zorg op maat voor moeder, baby en gezin, dat is het streven. 'Alles loopt beter wanneer je de mensen hun eigen ritme laat bepalen,' zegt kraamverzorgende Els Dehopere. 'Door de hulp en ondersteuning bij de verzorging van de baby of bij de borstvoeding bouwen de ouders met ons aan hun eigen krachten. Ook kunnen we de taken in het huishouden of de zorg voor broer of zus even overnemen, waardoor de moeder de tijd heeft om in alle rust te genieten van haar baby.' Als na de kraamzorgperiode blijkt dat er nog behoefte is aan verdere hulp, wordt de kraamzorg verdergezet onder de vorm van gezinszorg.

MARIE VAN BEVEREN IS STAFMEDEWERKER VAN ZORG LEUVEN

Deel mooie voorbeelden
of sterke praktijken met
#lokaalDNA